

مدل علی سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی با نقش واسطه‌گری سرزندگی تحصیلی

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۱/۲۹ - تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۴/۱۶

چکیده

مقدمه: عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان نقشی برجسته در آینده یک کشور می‌تواند ایفا نماید. بر همین اساس پژوهش حاضر با هدف تبیین مدل علی بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی با نقش واسطه‌گری سرزندگی تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه انجام شد.

روش کار: روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی و معادلات ساختاری بود. جامعه آماری آن شامل همه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم متوسطه شهر فسا در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ و والدین آنها بودند که از بین آنها با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای، ۴۹۳ نفر دانش‌آموز (۲۴۸ پسر و ۲۴۵ دختر) انتخاب شدند. در این پژوهش جهت جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس سبک فرزندپروری دیانا بامریند، مقیاس پنج‌عاملی شخصیت NEO_FFI، مقیاس عملکرد تحصیلی و مقیاس سرزندگی تحصیلی استفاده شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از این پژوهش با استفاده از روش‌های همبستگی پیرسون و معادله‌یابی ساختاری صورت گرفت.

نتایج: یافته‌های حاصل از مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد سرزندگی تحصیلی نقش واسطه‌گری معناداری را در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی ایفا می‌کند. همچنین مدل علی ارائه شده از برازش خوبی برخوردار است.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، می‌بایست در فرایند عملکرد و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان به سبک‌های فرزندپروری والدین و سرزندگی تحصیلی به عنوان متغیرهای اثرگذار بر این فرایند توجه جدی صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: سبک‌های فرزندپروری، عملکرد تحصیلی، سرزندگی تحصیلی

پی‌نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می‌باشد.

منصور سهیلی^۱

سلطانعلی کاظمی^{۲*}

نادره سهرابی شگفتی^۳

مجید برزگر^۴

۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، گروه

روان‌شناسی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی،

مرودشت، ایران.

۲ دانشیار گروه روان‌شناسی، واحد مرودشت، دانشگاه

آزاد اسلامی، مرودشت، ایران. (نویسنده مسئول)

۳ استادیار گروه روان‌شناسی، واحد مرودشت، دانشگاه

آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

۴ استادیار گروه روان‌شناسی، واحد مرودشت، دانشگاه

آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

Email: kazemi_edu@yahoo.com

مقدمه

در هر نظام آموزشی بیش از هر چیز بهبود کیفیت آموزش و توانمند کردن دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است، چرا که از جمله عوامل توسعه دهنده در ابعاد مختلف جامعه محسوب می‌گردد و محققان در این عرصه بیش از پیش تلاش دارند تا عوامل تاثیرگذار و نقش آنها را در کیفیت‌بخشی و توانمندی دانش‌آموزان شناسایی نمایند (میتیمانی و دانلیس، ۲۰۲۰). دانش‌آموز با عملکرد تحصیلی مناسب مورد تأیید و پذیرش همسالان، معلمان و والدین قرار می‌گیرد و عزت‌نفس و احساس کفایت و لیاقت او بیشتر می‌شود، در مقابل فرد با عملکرد تحصیلی نامناسب و ضعیف به توانایی و کفایت خود شک می‌کند و احساس بی‌کفایتی، بی‌لیاقتی و حقارت می‌کند و از ادامه تحصیل و یادگیری باز می‌ماند (فولادی، کجباف و قمرانی، ۱۳۹۵). عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بر جنبه‌های مهمی از زندگی آنان از جمله ارتقا به مقاطع تحصیلی بالاتر، کسب شغل و جایگاه اجتماعی مناسب و رضایت خاطر تاثیر می‌گذارد (میشرا، ۲۰۲۰). عملکرد تحصیلی به معنای توانایی اثبات موفقیت در اکتساب پیامدی است که برای آن طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی شده است (کرتچیان، ۲۰۱۸).

بخش قابل توجهی از چالش‌های زندگی مربوط به دوران تحصیل می‌شود. از این رو انطباق و سازگاری با فرصت‌ها و چالش‌های تحصیلی مورد توجه پژوهشگران تعلیم و تربیت بوده است. بدین‌سان، عواملی که موجب سازگاری هرچه بیشتر آدمی با نیازها، چالش‌ها و تهدیدهای زندگی می‌شوند، بنیادی‌ترین سازه‌های موجود مورد بررسی رویکرد مثبت می‌باشند (پتوس، ۲۰۰۶). از جمله این توانایی‌ها و استعدادها که موجب سازگاری افراد در برابر تهدیدها، موانع، سختی‌ها و فشارها در حیطه تحصیلی می‌شود، سرزندگی تحصیلی است (صادقی و خلیلی گشنیگانی، ۱۳۹۵؛ هیروونن، یلی- کیویستو، پوتوین، آهونن و کیاریا، ۲۰۱۹). موفقیت در محیط آموزشی مستلزم احساس انرژی و سرزندگی است (کامرفورد، باتیسون و تورمی،

۲۰۱۵). مفهوم سرزندگی تحصیلی توسط مارتین و مارش^۸ (۲۰۰۹) به عنوان روش بررسی واکنش‌های سازنده و مثبت برای انواع موانع تجربه شده به وسیله دانش‌آموزان در دوره جاری تحصیلی یا مدرسه از قبیل فشارهای امتحانات پر مخاطره، دریافت نمرات ضعیف و امثال آن، مطرح شده است (آل‌کثیر سلطانی و حبیب‌زاده، ۱۳۹۶). پوتوین، کونورس، سایمز و داگلاس - اسبورن^۹ (۲۰۱۱). وقتی فردی کاری را به صورت خودجوش انجام می‌دهد، نه تنها احساس خستگی نکرده، بلکه احساس افزایش نیرو و انرژی می‌کند (عینی، نریمانی و بشرپور، ۱۳۹۸؛ دویجن، راسنستیل، اسپچاتس و اسمالبراک، ۲۰۱۴). هم‌چنین سرزندگی تحصیلی یکی از شاخص‌های مهمی است که بر تربیت و یادگیری موفقیت‌آمیز دانشجویان تاثیر می‌گذارد (آتش‌افروز و عریان، ۱۳۹۶) و در آنجا لیاقت‌ها و توانایی‌ها به بار می‌نشیند و پیشرفت‌های علمی حاصل می‌شود (سولبرگ، هوپکینز، اوماندسون و هالواری، ۲۰۱۵).

با توجه به این که اکثر کودکان و نوجوانان در محیط تحصیلی هستند، لازم است که ناملایمات تحصیلی و راه‌هایی را که با این مشکلات برخورد می‌کنند، مورد شناسایی قرار گیرند. بنابراین بهتر است که پیشایندها یا عوامل تاثیرگذار بر روی ظرفیت دانش‌آموزان در برخورد با چالش‌های تحصیلی را که موجب سرزندگی است، شناسایی گردد که از جمله آنها می‌توان سبک فرزندپروری^{۱۰} مدنظر قرار داد. بررسی پیشینه تحقیقات نشان می‌دهد که بین سبک‌های فرزندپروری و سرزندگی تحصیلی رابطه وجود دارد (اژه‌ای، غلامعلی لواسانی و خضری، ۱۳۹۰؛ مرادیان، عالی‌پور و شهینی بیلاق، ۱۳۹۴؛ بطیار و طاهر، ۱۳۹۶). دیاکونا- گراسیم و مایرن^{۱۱} (۲۰۱۶) در پژوهشی دریافت که وجود سبک‌های فرزندپروری سالم روانی و فرهنگی فرزندان در گروه یک نکته اساسی است؛ یعنی خانواده‌هایی که فرزندان آنان در سلامت روان کامل به سر می‌برند، یک نکته مشترک در شیوه‌های تربیتی خود اعمال می‌کنند و آن عبارت است از «حضور والدین در کنار اعضاء خانواده و وجود رابطه آموزشی و نیز داشتن ارتباط کلامی مؤثر با فرزندان» (رجب تباردرویشی،

8. Martin & Marsh

9. Putwain, Connors, Symes & Douglas-Osborn

1. Duijin & Rosenstiel & Schais & Smalflenbroek

1. Solberg, Hopkins, Ommundsen, Halvari

1. Parenting style

1. Diaconu-Gherasim, Măirean

1. Mthimunya, Daniels

2. Mishra

3. Kertechian,

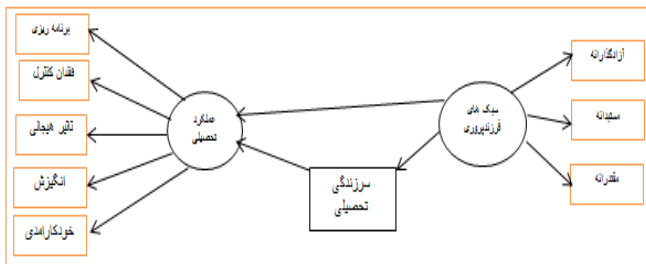
4. Pettus

5. academic buoyancy

6. Hirvonen, Yli-Kivistö, Putwain, Ahonen, Kiuru

7. Comerford, Batteson, Torney

معناداری را در رابطه سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه ایفا می‌کند.

شکل ۱- مدل فرضی رابطه علی بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد

تحصیلی با نقش واسطه‌گری سرزندگی تحصیلی

روش کار

پژوهش حاضر یک پژوهش همبستگی از نوع مدل سازی معادلات ساختاری بود که اساساً ترکیبی از تحلیل مسیر و تحلیل عاملی تاییدی است. در این پژوهش، سبک‌های فرزندپروری به عنوان متغیر برون‌زاد، سرزندگی تحصیلی به عنوان متغیر واسطه و عملکرد تحصیلی به عنوان متغیر درون‌زاد ایفای نقش نمودند. جامعه آماری این پژوهش همه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم متوسطه شهر فسا در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ بودند که در دبیرستان‌های شهر فسا مشغول به تحصیل بودند. روش نمونه‌گیری، تصادفی از نوع خوشه‌ای چندمرحله‌ای بود که در آن افراد گروه نمونه به صورت تصادفی و با توجه به سلسله مراتبی (از واحدهای بزرگتر به کوچکتر) از واحدهای مختلف جامعه، انتخاب شدند. انتخاب آنها به این صورت بود که از بین مدارس شهر فسا به طور تصادفی چهار مدرسه دخترانه و چهار مدرسه پسرانه انتخاب و از هر مدرسه دو کلاس انتخاب و در نهایت نمونه‌های مورد نظر از کلاسهای منتخب برگزیده شدند که والدین همان دانش‌آموزان نیز در نمونه آماری مشارکت نمودند. پس از جمع‌آوری مقیاس‌ها، تحلیل آماری روی داده‌های حاصل از ۴۹۳ نفر (۲۴۸ پسر و ۲۴۵ دختر) به عنوان نمونه نهایی انجام شد.

ابزار پژوهش

مقیاس سبک فرزندپروری دیانابامریند (۱۹۷۳)

این ابزار اقتباسی است از نظریه اقتدار والدین که براساس نظریه «بامریند» از سه الگوی آزادگذاری، استبدادی و اقتدار منطقی والدین جهت بررسی الگوهای نفوذ و شیوه‌های فرزند پروری ساخته شده است. فرم اولیه این پرسشنامه دارای ۳۰ ماده است

یحیی‌زاده و حسینی، ۱۳۹۵). سبک‌های فرزندپروری، به رفتارهای معینی از والدین اشاره دارد که به طور منفرد و در ارتباط با یکدیگر بر پیامدهای تحولی کودک اثر می‌گذارند و در برگیرنده میزان پاسخگو بودن و مطالبه‌گر بودن والدین است (اسمتانا، ۲۰۱۷). بامریند (۱۹۷۳) سه روش برای روش‌های تادیبی و مهارگری والدین شناسایی کرد «استبدانه»، «مقتدر منطقی» و «آسان‌گیر». والدین مقتدر منطقی معمولاً انتظار دارند از فرزندانشان رفتارهای پخته بینند و موازین رفتاری روشنی برای آنها وضع می‌کنند، کودکانشان را ترغیب می‌کنند تا مستقل باشند و نظام باز و انعطاف‌پذیر برای ارتباطات تعاملی با فرزندانشان دارند. والدین مستبد معمولاً ارزش زیادی برای حفظ اقتدار خود قائلند و هرگونه تلاش از جانب فرزندان برای به چالش کشیدن این اقتدار را سرکوب می‌کنند، کودکان مجاز نیستند با والدین بحث نموده و یا سرخود تصمیم بگیرند. والدین آسان‌گیر به فرزندانشان اجازه می‌دهند رفتارهای خود را تنظیم نموده و برای خودشان تصمیم بگیرند، اما به ندرت قواعدی برای نظارت بر رفتارهای کودکانشان وضع می‌کنند (بامریند، ۱۹۹۶). بامریند تاثیرات مثبت سبک فرزندپروری مقتدر منطقی و اثرات مضر سبک‌های استبدانه و آسان‌گیر را بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان آمریکایی اروپایی تبار نشان داده است (یانگ و های‌ژائو، ۲۰۲۱).

از جمله ویژگی‌های قابل توجه پژوهش حاضر بررسی سبک‌های فرزندپروری است که به همراه ویژگی فردی بارزی مانند سرزندگی تحصیلی به طور همزمان و به صورت یک مدل علی مورد بررسی قرار گرفتند. اهمیت یافته‌های مذکور از یک سو و فقدان مطالعات مربوط به بررسی تعاملی این متغیرها در بافت آموزشی کشور از سوی دیگر، مهم‌ترین برانگیزاننده انجام پژوهش حاضر بوده است. در این راستا، کوشش شد تا نقش واسطه‌ای سرزندگی تحصیلی در ارتباط بین سبک‌های فرزندپروری آنها با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بررسی و تبیین شود. بنابراین فرضیه پژوهش حاضر در قالب زیر بیان و بررسی گردیده است: سرزندگی تحصیلی نقش واسطه‌گری

¹ . Smetana 4

¹ . Dianabamrind 5

¹ . Yang, huiZhao 6

شرح ذیل را اندازه گیری نماید: نورمحمدیان (۱۳۸۵) میزان پایایی این آزمون را ۰/۷۴. برآورد نموده است. در این تحقیق برای آگاهی از پایایی پرسشنامه از روش بازآزمایی استفاده شد. قلناش (۱۳۸۹) نیز برای اندازه گیری پایایی از روش بازآزمایی (روش آزمون- آزمون مجدد) استفاده کرد. پس از اجرای آزمون بر روی گروه نمونه مجدداً پس از دو هفته آزمون، به چهل نفر از آزمودنی‌هایی که در مرحله اول شرکت داشتند داده شد. ضریب همبستگی بین نمره‌های آزمودنی‌ها در دو نوبت (آزمون و آزمون مجدد) ۰/۸۹. بدست آمد که ضریب پایایی قابل قبول می‌باشد. در پژوهش حاضر نیز روایی صوری این مقیاس از طریق ارایه به اساتید دانشگاه آزاد و پیام نور فسا که دارای تخصص در حوزه روانشناسی و علوم تربیتی بودند مورد تایید قرار گرفت و پایایی آن نیز از طریق محاسبه آلفای کرونباخ انجام شد که مقدار آن برای کل مقیاس ۰/۹۲ و برای خودکارآمدی ۰/۸۴، برای برنامه‌ریزی ۰/۹۱، برای تأثیرات هیجانی ۰/۸۸، برای فقدان کنترل پیامد ۰/۸۲ و برای مؤلفه‌ی انگیزش ۰/۷۹ بدست آمد.

مقیاس سرزندگی تحصیلی

برای سنجش مقیاس سرزندگی تحصیلی، از مقیاس سرزندگی تحصیلی حسین چاری و دهقانی‌زاده (۱۳۸۳) استفاده شد. این مقیاس بر اساس نسخه انگلیسی مقیاس سرزندگی تحصیلی مارتین و مارش (۲۰۰۶) که دارای ۴ آیتم است، ایجاد شد. پاسخ‌ها در مقیاس مارتین و مارش (۲۰۰۶) بر روی مقیاس ۷ درجه‌ای از نوع لیکرت (کاملاً مخالف ۱ تا کاملاً موافق ۷) محاسبه می‌شوند. مقیاس مارتین و مارش از جنبه‌های همسانی درونی و بازآزمایی پایا بود (آلفای کرونباخ، ۰/۸۰ و بازآزمایی، ۰/۶۷) برای اجرای این مقیاس در فرهنگ ایرانی، ابتدا گویه‌های این مقیاس ترجمه شد. برای اجرای مقدماتی و رفع نقیصه‌ها، این گویه‌ها بر روی گروهی از دانش‌آموزان (۳۰ پسر و ۳۰ دختر) دبیرستانی شهر مهریز، اجرا شد. پس از اجرای این گویه‌ها نسخه نهایی مورد بازنویسی قرار گرفت، که حاصل بازنویسی گویه بود. سپس گویه‌های مذکور در یک مطالعه‌ی مقدماتی مجدداً روی نمونه‌ای شامل ۱۸۶ نفر از دانش‌آموزان دبیرستان که به روش خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند، اجرا و خصوصیات روان‌سنجی آن بررسی شد. ضرایب آلفای کرونباخ

که توسط دیانا بامریند (۱۹۷۳) طراحی و ساخته شده است. ۱۰ ماده آن به شیوه آزادگذاری مطلق، ۱۰ ماده به شیوه استبدادی و ۱۰ ماده دیگر به شیوه اقتدار منطقی والدین در امر پرورش فرزند مربوط می‌شود. نتایج پژوهش‌های اسفندیاری (۱۳۷۴)، رضایی (۱۳۷۵) و مهرافروز (۱۳۷۸) به نقل از فراهانی، (۱۳۸۶) نشان دادند که این پرسشنامه از مشخصه‌های روان‌سنجی مناسب برای اندازه‌گیری دیدگاه اولیه بامریند (۱۹۷۱) در زمینه شیوه‌های فرزندپروری می‌باشد. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ بدست آمده برای سبک مقتدرانه، آسان گیر و مستبدانه به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۴ و ۰/۹۵ می‌باشد. برای تعیین روایی این پرسشنامه از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد و شاخص‌های $GFI=90$ ، $AGFI= 0/89$ ، $RMSEA=0/04$ از نقش مهم و معنادار هر یک از سؤال‌ها در اندازه‌گیری عامل‌های سبک‌های فرزندپروری است. در پژوهش حاضر میزان پایایی این مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ در سه سبک آزادگذاری، استبدادی و اقتدار منطقی به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۶ و ۰/۷۹ محاسبه شد.

مقیاس عملکرد تحصیلی

برای سنجش عملکرد تحصیلی از آزمون عملکرد تحصیلی درتاج (۱۳۸۳) استفاده شده است. این آزمون دارای ۴۸ سؤال است. برخی از سؤال‌ها فقط در یک عامل مؤثر بوده و برخی دیگر در بیشتر از یک عامل مؤثر هستند. این پرسشنامه پنج عامل خودکارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه‌ریزی، عدم کنترل پیامد و انگیزش را می‌سنجد. میزان اعتبار این آزمون توسط درتاج (۱۳۸۳) با روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ، ۰/۷۳) بدست آمده است. میزان اعتبار بدست آمده در هر کدام از حیطه‌های مربوط به عملکرد تحصیلی عبارتند از: عامل اول (۰/۹۲)، عامل دوم (۰/۹۳) عامل سوم (۰/۷۳) عامل چهارم (۰/۷۴) و عامل پنجم (۰/۷۲). پرسشنامه عملکرد تحصیلی اقتباسی از پژوهش‌های فام و تیلور (۱۹۹۹) در حوزه عملکرد تحصیلی است که برای جامعه ایران ساخته شده است (فام و تیلور، ۱۹۹۹؛ به نقل از درتاج، ۱۳۸۳). این پرسشنامه با ۴۸ سؤال، ۵ حوزه مربوط به عملکرد تحصیلی به

عامل قابل استخراج است. در مجموع ۹ گویه مذکور ۰/۳۷ درصد واریانس را تبیین کرد. در پژوهش حاضر نیز روایی صوری این مقیاس از طریق ارایه به اساتید دانشگاه آزاد و پیام نور فسا که دارای تخصص در حوزه روان‌شناسی و علوم تربیتی بودند مورد تایید قرار گرفت و پایایی آن نیز از طریق محاسبه آلفای کربناخ انجام شد که مقدار آن برای کل مقیاس ۰/۸۷ بدست آمد.

نتایج

در این بخش ابتدا یافته‌های توصیفی متغیرهای تحقیق و سپس، نتایج آزمون مدل، ارائه می‌شوند. یافته‌های توصیفی مربوط به میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره‌های آزمودنی‌ها روی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ نشان داده شده‌اند.

به دست آمده با حذف گویه ۸، برابر با ۰/۸۰ و ضریب بازآزمایی برابر با ۰/۷۳ بود. همچنین دامنه همبستگی گویه‌ها با نمره کل بین ۰/۵۱ تا ۰/۶۸ می‌باشد. این نتایج بیانگر این است که گویه‌ها از همسانی درونی و ثبات رضایت‌بخشی برخوردارند. به منظور بررسی ساختار عاملی (روایی سازه) پرسشنامه از تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش متعامد و اریماکس در سطح گویه استفاده شد. نتایج به طور کلی نشان می‌دهد که حذف سؤال ۸ افزایشی در ضریب پایایی آزمون که ۰/۷۵ بود، ایجاد می‌کند. بنابراین سؤال ۸ حذف شد. نتایج آزمون‌های میزان کفایت نمونه برداری کیسر-میر-الکین ($KMO=0/83$) و آزمون کرویت بارتل (۳۶۰/۶۱۱) نشان از وجود شواهد کافی برای انجام تحلیل عامل بود. نمودار سنگ ریزه و مقادیر ارزش‌های ویژه بالاتر از یک نشان داد که یک

جدول ۱- یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش در نمونه مورد بررسی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
سبک آزادگذارانه	۱۷/۶۰	۲/۴۳	۱۲	۲۴
سبک مستبدانه	۲۲/۹۲	۲/۶۶	۱۶	۲۹
سبک مقتدرانه	۱۴/۹۴	۳/۹۸	۱۰	۱۹
سرزندگی تحصیلی	۳۸/۴۵	۷/۵۸	۳۲	۴۵
برنامه‌ریزی	۵۹/۴۰	۶/۲۰	۲۸	۷۰
فقدان کنترل پیامد	۱۱/۸۴	۲/۸۱	۵	۱۸
تأثیرات هیجانی	۲۳/۸۳	۵/۹۰	۸	۳۷
انگیزش	۵۲/۷۲	۵/۲۲	۲۱	۶۵
خودکارآمدی	۳۱/۲۰	۵/۲۵	۱۵	۳۸

جدول - ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

سبک آزادگذارانه	سبک مستبدانه	سبک مقتدرانه	سرزندگی تحصیلی	برنامه‌ریزی	فقدان کنترل پیامد	تأثیرات هیجانی	انگیزش
سبک مستبدانه	۰,۶۲**	۱					
سبک مقتدرانه	۰,۷۹**	-۰,۷۶**	۱				
سرزندگی	۰,۵۳**	-۰,۶۱**	۰,۶۷**	۱			
برنامه‌ریزی	۰,۱۷*	-۰,۱۶**	۰,۱۹**	۰,۳۲**	۱		
فقدان کنترل پیامد	-۰,۱۵**	۰,۱۸**	-۰,۲۱	۰,۲۹**	-۰,۱۷**	۱	
تأثیرات هیجانی	-۰,۲۷**	۰,۲۸**	-۰,۳۰	۰,۴۰**	-۰,۲۱**	۰,۵۵**	۱

**

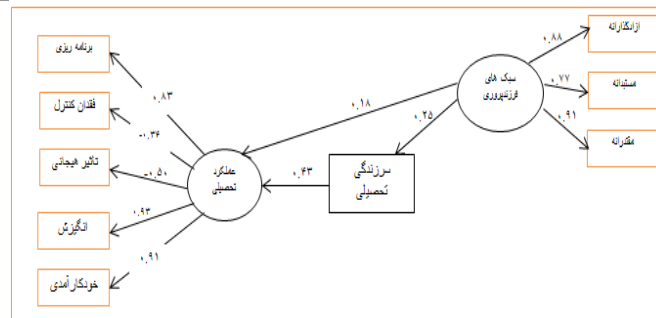
انگیزش	**۰,۲۷	**۰,۳۰	**۰,۳۵	**۰,۵۰	**۰,۸۱	**۰,۱۷	**۰,۳۲	۱
۸ خودکارآمدی	**۰,۲۲	**۰,۲۷	**۰,۳۱	**۰,۴۶	**۰,۷۸	**۰,۳۰	**۰,۵۱	**۰,۸۲

**P ≤ ۰/۰۱   *P ≤ ۰/۰۵

همانطور که جدول ۲ نشان می‌دهد در کل دانش‌آموزان بیشترین ضریب همبستگی مربوط به سبک خودکارآمدی با انگیزش (۰,۸۲) و کمترین ضریب همبستگی مربوط به فقدان کنترل پیامد با سبک آزادگذارانه (۰,۱۵) می‌باشد. برای استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری ابتدا پیش فرض‌ها مورد بررسی قرار گرفتند و داده‌های گمشده از روش جایگزینی داده‌ها با میانگین متغیر ترمیم شدند، داده‌های پرت تک‌متغیری از روش محاسبه نمره‌های Z گویای این بود که هیچ متغیری، ۲ انحراف بالا یا پایین میانگین نبودند و برای بررسی داده‌های پرت چند متغیره، فاصله ی ماهالانوبیس^۸ به همراه سطح معناداری برای متغیرهای مشاهده شده محاسبه شد. در بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون جارکو- براو^۹ آزمون داگوستینو^{۱۰} استفاده شد. با توجه به اینکه مقادیر سطح معناداری در تمام متغیرها بالاتر از ۰,۰۵ بود، بنابراین بیانگر بهنجار بودن متغیرهای پژوهش بود. در بررسی هم خطی چندگانه، آماره تحمل به دست آمده برای متغیرها بالای ۰,۱۰ و مقادیر عامل افزایش واریانس به دست آمده کوچکتر از ۱۰ بودند که نشان دهنده عدم وجود هم خطی چندگانه می‌باشند. مدل تحلیل شده پژوهش حاضر در حالت استاندارد در شکل ۲ نمایش داده شده است.

^۸ . Mahalanobis Distance 8
^۹ . Jarque-Bera test 9
^{۱۰} . Dagostino test 0

شکل ۲- مدل علی رابطه سبک‌های فرزندپروری و ویژگی‌های شخصیتی با عملکرد تحصیلی با میانجیگری سرزندگی تحصیلی

جدول - پارامترهای اندازه‌گیری روابط مستقیم متغیرها در کل نمونه

مسیر	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی	سطح معناداری	نتیجه
سبک‌های فرزندپروری به سرزندگی	۰,۲۵	۰,۳۰	۰,۰۸۴	۳,۵۸	≤ ۰,۰۱	تایید
سبک‌های فرزندپروری به عملکرد	۰,۱۸	۰,۴۴	۰,۲۲۰	۲,۰۱	≤ ۰,۰۱	تایید
سرزندگی تحصیلی به عملکرد تحصیلی	۰,۴۳	۰,۴۰	۰,۰۵۴	۷,۵۱	≤ ۰,۰۱	تأیید

شاخص‌های برازندگی مدل پژوهش در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول - شاخص‌های برازش مدل پژوهش

شاخص‌ها	Chi/Df	RMSEA	GFI	AGFI	NFI	CFI	IFI
وضعیت مطلوب < ۵	۴,۳۷	۰,۰۷	۰,۹۸	۰,۹۳	۰,۹۶	۰,۹۸	۰,۹۸
> ۰,۹		< ۰,۰۸					

همانگونه که جدول ۴ نشان می‌دهد، با توجه به شاخص‌های برازش گزارش شده، مدل پژوهش دارای سطح برازش مطلوبی می‌باشد. روابط مستقیم متغیرها در شکل ۲ ارائه شده است که نشان می‌دهد ضرایب استاندارد سبک‌های فرزندپروری به سرزندگی تحصیلی ($\beta = 0,25, P \leq 0,01$)، سبک‌های فرزندپروری به سرزندگی تحصیلی ($\beta = 0,18, P \leq 0,01$) و سرزندگی تحصیلی به عملکرد تحصیلی ($\beta = 0,43, P \leq 0,01$) مثبت و معنی‌دار می‌باشد. برای بررسی روابط غیر مستقیم متغیرها از طریق روش بوت استرپ انجام شد. جدول ۵ آزمون میانجیگری روابط غیرمستقیم متغیر سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی بر اساس متغیر میانجی سرزندگی تحصیلی را با روش بوت استرپ نشان می‌دهد.

همانگونه که جدول ۴ نشان می‌دهد، با توجه به شاخص‌های برازش گزارش شده، مدل پژوهش دارای سطح برازش مطلوبی می‌باشد. روابط مستقیم متغیرها در شکل ۲ ارائه شده است که نشان می‌دهد ضرایب استاندارد سبک‌های فرزندپروری به سرزندگی تحصیلی ($\beta = 0,25, P \leq 0,01$)، سبک‌های فرزندپروری به سرزندگی تحصیلی ($\beta = 0,18, P \leq 0,01$) و سرزندگی تحصیلی به عملکرد تحصیلی ($\beta = 0,43, P \leq 0,01$) مثبت و معنی‌دار می‌باشد. برای بررسی روابط غیر مستقیم متغیرها از طریق روش بوت استرپ انجام شد. جدول ۵ آزمون میانجیگری روابط غیرمستقیم متغیر سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی بر اساس متغیر میانجی سرزندگی تحصیلی را با روش بوت استرپ نشان می‌دهد.

جدول - آزمون میانجیگری روابط غیرمستقیم متغیرهای سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی بر اساس متغیر میانجی سرزندگی تحصیلی با روش بوت استرپ

مسیر	شاخص	بوت	سوگیری	خطا	حد پایین	حد بالا
سبک‌های فرزندپروری به عملکرد تحصیلی از طریق سرزندگی تحصیلی	۰,۳۶۴	۰,۳۶۷	۰,۰۰۲۳	۰,۰۷۰۳	۰,۲۴۹	۰,۵۳۷
سبک آزادگذارانه به عملکرد تحصیلی از طریق سرزندگی تحصیلی	۰,۷۱۴	۰,۷۰۷	-۰,۰۰۶۵	۰,۱۶۶۲	۰,۰۴۷	۰,۱۸۹
سبک مستبدانه به عملکرد تحصیلی از طریق سرزندگی تحصیلی	۰,۷۸۵	۰,۷۹۲	۰,۰۰۶۳	۰,۱۴۱۲	۰,۵۳۲	۱,۰۹۰
سبک مقتدرانه به عملکرد تحصیلی از طریق سرزندگی تحصیلی	۱,۱۱۵	۱,۱۲۳	۰,۰۰۷۸	۰,۱۹۶۶	۰,۷۷۵	۱,۵۴۶

می‌گیرد. به عبارتی دیگر متغیر (سرزندگی تحصیلی) میانجی‌گر ارتباط متغیر برون‌زا (سبک‌های فرزندپروری) و متغیر درون‌زا (عملکرد تحصیلی) می‌باشد.

نتایج جدول ۵ نشان داد که رابطه غیر مستقیم سبک‌های فرزندپروری به عملکرد تحصیلی از طریق سرزندگی تحصیلی، صفر را در بر نمی‌گیرد. از این رو فرضیه تحقیق مورد تأیید قرار

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به منظور بررسی نقش واسطه گری سرزندگی تحصیلی در روابط بین سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم انجام گرفت. در این رابطه یافته‌های حاصل از تحلیل داده‌ها به روش معادلات ساختاری حاکی از آن بود که سرزندگی تحصیلی میانجی‌گر ارتباط متغیر برون‌زا (سبک‌های فرزندپروری) و عملکرد تحصیلی می‌باشد. این یافته با یافته‌های پژوهش آل‌کنیر سلطانی و حبیب‌زاده (۱۳۹۶)، صادقی و خلیلی گشنیگانی (۱۳۹۵)، هیروونن و همکاران (۲۰۱۹) و پوتوین و همکاران (۲۰۱۳)؛ عینی و همکاران (۱۳۹۸)، آتش‌افروز و عریان (۱۳۹۶) همسویی دارد. در تبیین این یافته تحقیق می‌توان گفت سرزندگی تحصیلی سازه‌ای است که از درون روان‌شناسی مثبت برخاسته و به این واقعیت اشاره دارد که می‌تواند دانش‌آموزان را توانا کند تا به شکلی موفقیت‌آمیز با موانع و چالش‌های تحصیلی همچون نمرات ضعیف، فشار امتحان، تکالیف سخت و دشواری که در طول تحصیل و مدرسه رخ می‌دهد به مقابله برخیزند (مارتین و مارش، ۲۰۰۸). از جمله این توانایی‌ها و استعدادها که موجب سازگاری افراد در برابر تهدیدها، موانع، سختی‌ها و فشارها در حیطه تحصیلی می‌شود، سرزندگی تحصیلی است. مارتین و مارش (۲۰۰۶) با بررسی دانش‌آموزان متوسطه نشان دادند که میزان سرزندگی در کاهش یا افزایش انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان نقش مهمی دارد. مارتین (۲۰۰۲) در مطالعه دانش‌آموزان متوسطه نشان داد که عامل‌های خودکارآمدی، کنترل، برنامه‌ریزی، اضطراب پایین و پشتکار و تلاش به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های مهم سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان هستند. سطوح بالاتر سرزندگی تحصیلی، هیجان‌های مثبت و منفی را پیش‌بینی می‌کند. تجربه هیجان‌های مثبت به افراد دارای سرزندگی کمک می‌کند که بتوانند با استرس‌های روزمره بهتر کنار بیایند. می‌توان گفت سبک‌های فرزندپروری والدین از جمله عوامل موثر بر افزایش سرزندگی تحصیلی به شمار می‌روند (دیاکونا- گراسیم و مایرن، ۲۰۱۶؛ اسمتانا، ۲۰۱۷). در این میان سبک‌های فرزندپروری به عنوان عوامل پیش‌آیند سرزندگی تحصیلی می‌توانند بر آن موثر بوده و چنانکه براون و وایت ساید (۲۰۰۸) بر نقش والدین و کیفیت ارتباط و تعامل والدین با نوجوانان در

شکل‌گیری خودپنداره مثبت و افزایش خودکارآمدی و عزت‌نفس در نوجوانان تأکید می‌کنند. همچنین براساس یافته توصیفی بدست آمده در این پژوهش می‌توان این مطلب را مجدداً یادآوری و تأکید نمود که با فراهم کردن زمینه مناسب رشد و تعالی در خانواده از طریق انتخاب سبک مناسب فرزندپروری باعث می‌شوند تا دانش‌آموزان از محیط امن خانواده و با دلبستگی ایمن که در خانواده و تحت تأثیر سبک مناسب تربیتی والدین کسب نموده‌اند وارد مدرسه شده و هم در ارتباطات خود با دانش‌آموزان و معلمان موفق باشند و هم بتوانند در سایه امنیت بوجود آمده و جو ایمن موجود با چالش‌ها و سختی‌های موجود در تحصیل مقابله نمایند و احساس موفقیت و سستی‌ها و عملکرد بهتری از خود نشان دهند. بر اساس یافته‌های بدست آمده در پژوهش حاضر نیز می‌توان پذیرفت که سرزندگی تحصیلی می‌تواند به عنوان متغیر میانجی‌گر بین سبک‌های فرزندپروری با عملکرد تحصیلی باشد، بدین معنی که در جامعه مورد بررسی که دانش‌آموزان دوره متوسطه شهرستان فسا بودند، نتایج نشان داد که ۴۱ درصد از خانواده‌ها بطور معمول از سبک‌هایی استفاده می‌کنند که بین میزان درخواست و پاسخ توازن برقرار می‌کنند و تلاش می‌کنند به همان میزان که از فرزندانشان انتظار دارند در مقابل نیز به آنها توجه نشان دهند، تحسین کنند و ارتباط و تعامل مناسبی را برقرار نمایند به همان میزان نیز دانش‌آموزان امید بیشتری برای رسیدن به اهداف و کسب موفقیت خواهند داشت، در مقابل مسائل و مشکلات تحصیلی شانه خالی نمی‌کنند و پرتوان و پرنرژی به سمت اهداف حرکت می‌کنند این دانش‌آموزان تحت تأثیر شیوه تربیتی والدین خود توانسته‌اند تمام توان خود را برای رسیدن به عملکردی مناسب بروز می‌دهند و می‌توان پیش‌بینی نمود چنانچه همه دانش‌آموزان دیگر نیز در چنین محیط و تحت سبک فرزندپروری مناسب قرار گیرند با انرژی مضاعف و سرزندگی بالا به عملکرد مورد نظر والدین و مربیان خود برسند. بنابراین احساس سرزندگی تحصیلی در آنها تقویت شده و خود زمینه‌ای فراهم می‌کند تا بتوانند در درس مختلف موفقیت‌هایی را کسب نمایند و عملکرد بهتری از خود نشان دهند. می‌توان انتظار داشت وقتی دانش‌آموزان در محیط خانوادگی خود تحت تأثیر شیوه‌های فرزندپروری مناسب قرار می‌گیرند در مدرسه نیز با توان مضاعف، پشتکار بیشتر و نشاط گسترده تری به تحصیل

بطیار، ع.، طاهر، م. (۱۳۹۶). پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و ادراک از جو مدرسه در دانش‌آموزان دوره ابتدایی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود.

درتاج، ف. (۱۳۸۳). بررسی تأثیر شیبه سازی ذهنی فرایندی و فرآورده‌های بر بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان، ساخت و اعتباریابی آزمون عملکرد تحصیلی. رساله دکتری، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی.

رجب‌تبار درویشی، ف.، یحیی‌زاده، س.، حسینی، س.ح. (۱۳۹۵). رابطه بین سبک‌های فرزندپروری با نگرش مذهبی و سلامت روانی دختر. مجله دین و سلامت، ۱۷(۱)، ۲۹-۱۷.

صادقی، م.، خلیلی گشنگانی، ز. (۱۳۹۵). نقش ابعاد یادگیری خودراهبر در پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی لرستان، پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۲۸(۲)، ۹-۱۷.

عینی، س.، نریمانی، م.، بشرپور، س. (۱۳۹۸). پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان دختر، دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، ۷(۱۲)، ۴۱-۵۵.

فولادی، ا.، کجباف، م.ب.، قمرانی، ا. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش سرزندگی تحصیلی بر معنای تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر پایه سوم دوره اول متوسطه شهر مشهد. فصلنامه علمی-پژوهشی پژوهش در یادگیری آموزشی، ۴(۳)، ۹۳-۱۰۳.

مردان، ج.، عالی‌پور، س.، شهینی ییلاق، م. (۱۳۹۳). رابطه علی بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی با واسطه خودکارآمدی تحصیلی و انگیزش پیشرفت، مجله روانشناسی خانواده، ۱۱(۱)، ۶۳-۷۴.

نورمحمدیان، م. (۱۳۸۵). بررسی رابطه عملکرد تحصیلی و بهداشت روانی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه شهید باهنر. دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه علوم تربیتی.

Comerford, J., Batteson, T., Tormey, R. (2015). Academic buoyancy in second level schools: insights from Ireland. *Journal of Social and Behavioral Sciences*, 197, 98-103.

Diaconu-Gherasim, L.R., Măirean, C. (2016). Perception of parenting styles and academic achievement: The mediating role of goal orientations. *Learning and Individual Differences*, 49, 378- 385.

Duijin, M., Rosentiel, I.V., Schais, W., Smallenbroek, C., Dahmen, R. (2014). Vitality and health: A lifestyle programme FOR employees. *European Journal of Integrative Medicine*, 3(2), 97-102.

Hirvonen, R., Yli-Kivistö, L., Putwain, D.W., Ahonen, T., Kiuru, N. (2019). School-related stress among sixth-grade students – Associations with academic buoyancy and temperament. *Learning and Individual Differences*, 70, 100-108.

Kertechian, S.K. (2018). Conscientiousness as a key to success for academic achievement among French university students enrolled in management studies. *The International Journal of Management Education*, 16(2), 154-165.

پرداخته و موفقیت‌های بیشتری نیز تجربه می‌نمایند و در نتیجه شاهد عملکرد مطلوب آنها نیز می‌توان بود. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر اینکه به دلیل ماهیت همبستگی پژوهش، در استنباط علی باید احتیاط نمود با توجه به این که تحقیق حاضر بر روی دانش‌آموزان متوسطه دوم آموزش و پرورش شهر فسا اجرا گردیده است، و به همین علت نیز نتایج به دست آمده برای همین جامعه کاربرد دارد و تعمیم دهی تعمیم نتایج آن به گروه‌های سنی و تحصیلی دیگر بایستی جانب احتیاط را رعایت نمود. ابزارهای مورد استفاده در پژوهش برای دانش‌آموزان و والدین از ابزارهای خودگزارشی استفاده شده بود و محدودیت استفاده از ابزار که تنها پرسش‌نامه بوده است. نتایج مطالعه حاضر همچون بسیاری از مطالعات دیگر به دلیل استفاده از ابزار خودگزارشی به جای مطالعه رفتار واقعی ممکن است مشارکت کنندگان را به استفاده از شیوه‌های مبتنی بر کسب تأیید اجتماعی ترغیب کند. به عبارت دیگر، به منظور تأیید مقیاس‌های خودگزارشی از مشاهده رفتاری استفاده نشد. با توجه به اینکه برای ارزیابی برازندگی مدل پیشنهادی از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شده است، نتیجه‌گیری علت و معلولی باید با احتیاط صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی دانش‌آموزان در سایر دوره‌های تحصیلی متوسطه اول و دوم با تفکیک جنسیت و بررسی رابطه آنها نیز مورد بررسی قرار گیرند. پیشنهاد می‌شود متغیرهای جمعیت‌شناختی همچون جنسیت، سن، وضعیت اقتصادی-اجتماعی و سواد تحصیلی و میزان درآمد خانوار در ارتباط با مدل پیشنهادی پژوهش مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

آتش‌افروز، ع.، عریان، ش. (۱۳۹۶). رابطه علی بین صفات شخصیتی و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری راهبردهای مطالعه، مجله دستاوردهای روانشناختی، ۲۱(۱)، ۴۲-۵۵.

اژه‌ای، ج.، غلامعلی لوسانی، م.، خضری، آ. (۱۳۹۰). الگوی علی روابط بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده، اهداف پیشرفت، خودکارآمدی و موفقیت تحصیلی، مجله روانشناسی، ۱۵(۳)، ۲۳-۳۷.

آل‌کتیر سلطانی، ا.، حبیب‌زاده، ع. (۱۳۹۶). مقایسه اشتیاق به مدرسه و سرزندگی و ارتباط آنها با عملکرد تحصیلی در بین دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه شهری و عشایری شهرستان دزفول در سال تحصیلی ۱۳۹۶. پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه قم.

- Martin, A.J., Marsh, H. (۲۰۰۶). Academic resilience and its psychological and educational correlations: a construct validity approach, *Psychology in the Schools*, ۴۳: ۲۸۱-۲۶۷
- Mishra, S. (2020). Social networks, social capital, social support and academic success in higher education: A systematic review with a special focus on 'underrepresented' students, *Educational Research Review*, 29, 100-107.
- Mthimunye, K.D.T., Daniels, F.M. (2020). Exploring the challenges and efforts implemented to improve the academic performance and success of nursing students at a university in the Western Cape. *International Journal of Africa Nursing Sciences*, 12, 100-106.
- Pettus, K. R. (۲۰۰۶). The relationship of parental monitoring to community college student adjustment and achievement: differences by gender, ethnicity, parental education level, and student residence. Thesis for the degree of doctor of philosophy in the department of educational studies college of education university of south Carolina.
- Putwain, D. V., Connors, L., Symes, W., Douglas-Osborn, E. (2011). Is academic buoyancy anything more than adaptive coping? *Anxiety, Stress & Coping*, 1-10
- Smetana, J.G. (2017). Current research on parenting styles, dimensions, and beliefs. *Current Opinion in Psychology*, 15, 19-25.
- Solberg, P.A., Hopkins, W.G., Ommundsen, Y., Halvari, H. (2015). Effects of three training types on vitality among older adults: A self-determination theory perspective. *Psychology of Sport and Exercise*, 13(4), 407-417.
- Yang, J., huiZhao, X. (2020). Parenting styles and children's academic performance: Evidence from middle schools in China. *Children and Youth Services Review*, 113, 105-111.

References

1. Soleimani MA, Zarabadi-Pour S, Motalebi SA, Allen KA. Predictors of Quality of Life in Patients with Heart Disease. *J Relig Health*. 2020 Aug;59(4):2135-2148. doi: 10.1007/s10943-019-00968-7. PMID: 31894523.
2. att Och Dag Y, Mehlig K, Rosengren A, Lissner L, Rosvall M. Negative emotional states and negative life events: Consequences for cardiovascular health in a general population. *J Psychosom Res*. 2020 Feb;129:109888. doi: 10.1016/j.jpsychores.2019.109888. Epub 2019 Nov 29. PMID: 31835155.
3. Ryff CD. Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and psychosomatics*. 2014;83(1):10-28.
4. Khodabakhsh M, Kiani F. Investigation of relationship between adaptive and maladaptive humor style with psychological well-Being among nurses. *Hormozgan Med J*. 1392; 17(6): 541-551. Persian
5. Moatamedy A, Borjali A, Sadeqpur M. Prediction of Psychological Well-Being of the Elderly Based on the Power of Stress Management and Social Support. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2018; 13 (1)
6. Ilyas Z, Shahed S, Hussain S. An Impact of Perceived Social Support on Old Age Well-Being Mediated by Spirituality, Self-esteem and Ego Integrity. *J Relig Health*. 2020 Dec;59(6):2715-2732. doi: 10.1007/s10943-019-00969-6. PMID: 31897868.
7. kaiser p, Alleh N. The association of prediagnosis social support with survival after heart failure in the Cardiovascular Health Study. *Annals of Epidemiology* .2020;42:73-7.
8. Lai CC, Ma CM. The mediating role of social support in the relationship between psychological well-being and health-risk behaviors among Chinese university students. *Health psychology open*. 2016;3(2):2055102916678106.
9. Ranjbar S, Tasbihsazan S, Lotfi Kashani F. Investigating the Relationship between Perceived Social Support and Psychological Well-Being of Female Cancer Patients. *Journal of Research in Psychology and Education*.1394;1(1): 151-79. Persian.
10. Zimmer Z, Chen F-F. Social support and change in depression among older adults in Taiwan. *Journal of Applied Gerontology*. 2012;31(6):764-82.
11. Luthans F, Avolio BJ, Avey JB, Norman SM. Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel psychology*. 2007;60(3):541-72.
12. Bahadori Khosroshahi J , Hashemi Nosratabad T , Babapour Kheirodin J. There lationship of psychological capital with social amongs tudents of Tabiz university. *Journal of Research & Health* 2012; 2: 145 -153. Persian.
13. Leibson Hawkins R. From self-sufficiency to personal and family sustainability: A new paradigm for social policy. *J Soc & Soc Welfare*. 2005;32:77.
14. Zimet GD, Powell SS, Farley GK, Werkman S, Berkoff KA. Psychometric characteristics of the multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*. 1990;55(3-4):610-7.
15. Hatamian P, Karami J, Momeni K. Relationship Between Perceived Social Support (Family, Friends and Other Important People) With the Tendency of Using Psychotropic Substances Among the Nurses of Hospitals in Kermanshah City. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*. 2018;5(4):367-73.
16. Sadri Damirchi E, Honarmand Ghojebegloo P, Amir SMB, Gholizade B. Predicting Risk-Taking Behaviors Based on the Role of Perceived Social Support Components, Emotional Expression and Brain- Behavioral Systems in Addicts. *Quarterly of Horizon of Medical Sciences*. 2019;25(4):282-97.
17. Bayani AA, Mohammad Koochekya A, Bayani A. Reliability and Validity of Ryff's Psychological Well-being Scales. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2008;14(2):146-51.

Original Article

Causal Model of Parenting Styles and Academic Performance with the Mediator Role of Academic buoyancy

Received: 17/04/2020 – Accept: 06/07/2020

Mansor Soheili¹
Soltanali Kazemi^{2*}
Nadereh Sohrabi Shegefti³
Majid Barzegar⁴

¹ PhD student in Educational Psychology, Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

² Associate Professor, Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

³ Assistant Professor, Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

⁴ Assistant Professor, Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

Email: kazemi_edu@yahoo.com

Abstract

Introduction: the students' academic performance plays a dramatic role in the future of every country. Therefore, the present study was conducted aiming to explain the causal model of parenting styles and academic performance with the mediator role of academic buoyancy in high school students.

Materials and Methods: the research method was descriptive in correlational and structural equations type. The statistical population included all male and female secondary high school students in the city of Fasa in academic year 2018-19 and their parents from whom 493 students (248 boys and 245 girls) were selected through multi-stage clustered random sampling method. Diana Baumrind's parenting style scale, NEO-EFI five factor personality scale, academic performance scale and academic buoyancy scale were used in order to collect data. The data analysis was done after collecting the questionnaires via Pearson correlation and structural equation methods.

Results: the results of structural equations modeling revealed that the academic buoyancy plays a significant mediator role in the relationship between parenting styles and academic performance. Moreover, the offered causal model enjoys an acceptable goodness of fit.

Conclusion: according to the findings of the present study, the parents' parenting styles and academic buoyancy should be seriously paid attention to in the process of the students' academic performance and success as effective variables on this process.

Key words: Parenting styles, academic performance, academic buoyancy

Acknowledgement: There is no conflict of interest.